

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 9Co/40/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5915205412
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Burik
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5915205412.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľov v rade 1/ H. A., nar. X. X. XXXX, bytom F. Q. XXXX, H. - C., v rade 2/ S. A., nar. XX. X. XXXX, bytom tamtiež, obaja zastúpení JUDr. Petrom Svrčekom, advokátom so sídlom T. XXXX/X, H. proti odporcovi Slovenská republika - Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky, so sídlom Chlumeckého 2, P.O. Box 57, Bratislava 212, v konaní o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom, na odvolanie navrhovateľov proti rozsudku Okresného súdu Ružomberok, č.k. 3C/204/2015-85 zo dňa 9. decembra 2015, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol návrh navrhovateľov, ktorým sa podľa § 9 ods. 1 písm. b/, § 18 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánov štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom domáhali spoločne a nerozdielne voči odporcovi náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom jeho orgánu Okresného úradu Ružomberok, odbor katastrálny vo výške 11 418,30 eur s príslušenstvom. Trovy konania odporcovi, ktorý mal plný úspech vo veci, nepriznal, keďže si ich neuplatnil.

Mal za preukázané, že navrhovatelia 20. 9. 1999 uzatvorili s Q. E. kúpnu zmluvu, na základe ktorej od neho ako výlučného vlastníka odkúpili spoluvlastnícky podiel 1/3 z pozemku KN parcela č. 10700 v k.ú. obce H., LV č. XXXX, vklad ktorej bol povolený 27. 10. 1999, pričom po doručení zmluvy správe katastra nedošlo k vyznačeniu plomby o zmene práva k nehnuteľnosti a k zápisu vlastníckeho práva došlo až 20. 7. 2002. Medzitým začalo pred Okresným súdom Ružomberok exekučné konanie Er/123/2001, v ktorom oprávnený vymáhal od Q. E. pohľadávku a v ktorom súdny exekútor 10. 1. 2002 vykonal aj dražbu pozemku KN parcely 10700 v celosti podľa listu vlastníctva vydaného 26. 3. 2001 Správou katastra Ružomberok, vedeného na povinného, v ktorej udelil príklep Ing. U. U. a ktorý postup schválil Okresný súd Ružomberok uznesením z 11. 7. 2002, ktoré bolo potvrdené krajským súdom. Následne z dôvodu, že na liste vlastníctva bol ako výlučný vlastník vedený nielen vydražiteľ, ale aj nadobúdatelia ako bezpodieloví spoluvlastníci 1/3, podal Ing. U. návrh na určenie vlastníckeho práva k predmetnému pozemku proti navrhovateľom a navrhovatelia vzájomný návrh proti nemu, v ktorom konaní Okresný súd Ružomberok rozsudkom z 20. mája 2013 určil, že Ing. U. je jeho výlučným vlastníkom, ktorý rozsudok bol potvrdený aj krajským súdom, keď následne Najvyšší súd SR dovolanie navrhovateľov odmietol. Vychádzajúc z uvedeného mal za to, že je splnený zákonný predpoklad zodpovednosti štátu za škodu, a to nesprávny úradný postup správy katastra spočívajúci v nevyznačení plomby o zmene vlastníckeho práva na základe doručenej zmluvy, včas nevykonanom zápise spoluvlastníckeho práva navrhovateľov a vydaní nesprávneho listu vlastníctva pre exekučné konanie. Ďalej mal za to, že bol splnený aj ďalší predpoklad, t.j. že u navrhovateľov došlo k vzniku škody stratou spoluvlastníckeho podielu k predmetnému pozemku podľa znaleckého posudku v hodnote 7 900,- eur, a preukázanými výdavkami vynaloženými v súvislosti so súdnym konaním 6C/143/2012 v celkovej výške 3 518,3 eur. Poslednú podmienku, a to existenciu príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom zmieneného orgánu a vznikom škody, keďže je potrebné kumulatívne splnenie všetkých podmienok, za preukázanú

nemal. Súdny exekútor vydal v exekučnom konaní 29. 11. 2001 vyhlášku o dražbe nehnuteľnosti, v ktorej bol predmet dražby popísaný a vyvesil ju na svojej úradnej tabuli a súčasne požiadal mesto Ružomberok o uverejnenie jej obsahu spôsobom obvyklým. Navrhovatelia však svoje právo nebránili žalobou o vylúčenie veci z exekúcie proti oprávnenému pred konaním dražby, ani sa nedomáhali vylúčenia výťažku dražby z rozvrhu, resp. po rozvrhovom konaní vydania výťažku od oprávneného v exekučnom konaní z titulu bezdôvodného obohatenia. Z dôvodu ich pasívneho prístupu nebol daný vzťah príčiny a následku medzi nesprávnym úradným postupom a škodou, ktorá navrhovateľom vznikla.

Proti uvedenému rozsudku, v zákonom stanovenej lehote, podali odvolanie navrhovatelia podľa § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p. a žiadali rozsudok okresného súdu zmeniť tak, že odvolací súd návrhu v celom rozsahu vyhovie a prizná im trovy konania. Mali za to, že prvostupňový súd správne uviedol, že navrhovatelia preukázali nesprávny úradný postup a vznik škody, avšak nesprávne vyhodnotil existenciu príčinnej súvislosti medzi týmito dvomi podmienkami vzniku nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom orgánom verejnej moci. V exekučnom konaní nemali navrhovatelia postavenie účastníkov konania, a preto ich možnosti dozvedieť sa o dražbe boli obmedzené. Keďže exekúciu môže vykonávať ktorýkoľvek exekútor, nemožno od nich spravodlivo požadovať, aby na úradných tabuliach exekútorov zisťovali, či ich majetok nie je predmetom dražby v exekúcii. Ich bydlisko je navyše od úradnej tabule mesta značne vzdialené, a preto od zverejnenia dražobnej vyhlášky na úradných tabuliach nemožno pre nich vyvodzovať nepriaznivé právne následky v podobe neexistencie príčinnej súvislosti pri uplatňovaní nároku na náhradu škody voči štátu. V konaní nebolo preukázané, kedy sa o exekúcii dozvedeli, a teda či mali možnosť nejaký právny prostriedok ochrany svojho vlastníckeho práva použiť. Možnosti dané navrhovateľom v exekučnom konaní tvrdil odporca, ktorý však v tomto smere nenavrhol vykonať žiadne dôkazy. Na tieto skutočnosti sa navrhovateľ nepýtal ani pri výsluchu, pričom sám netvrdil, ani nedokázal, akým spôsobom sa o prebiehajúcej exekúcii navrhovatelia okrem zverejnenia na úradných tabuliach mali dozvedieť. Keďže odporca nepreukázal, kedy sa navrhovatelia o exekúcii dozvedeli, nemôžu súhlasiť ani s názorom súdu, že si mohli uplatniť nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia voči oprávnenému v exekučnom konaní. Vzhľadom na zápis na liste vlastníctva, ubezpečovanie zo strany zamestnancov niekdajšej správy katastra, navrhovatelia nemali pochybnosť o tom, že im spoluvlastnícky podiel k pozemku patrí. Záver súdu, že navrhovatelia si mohli uplatniť nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, úplne ignoruje fakt, že medzi vyplatením výťažku z dražby oprávnenému, o ktorom sa osoby, ktoré nie sú účastníkmi exekučného konania vôbec nemusia dozvedieť a vedomosti týchto osôb o bezdôvodnom obohatení, môže uplynúť príliš dlhá doba, čo môže mať za následok premĺčanie nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia a tak uvedený záver súdu je v praxi neaplikovateľný. Existencia možnosti požadovať vydanie bezdôvodného obohatenia od oprávneného navyše nevyučuje možnosť uplatňovania iných nárokov vrátane nároku na náhradu škody voči štátom, pričom je vecou navrhovateľov, ktorý prostriedok ochrany zvolia.

Odporca vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu žiadal rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdiť poukazujúc na to, že navrhovatelia neuviedli žiadne nové skutočnosti, ani neoznačili dôkazy, ktoré by okresnému súdu neboli známe a s ktorými by sa nevysporiadal. Mal za to, že navrhovateľ je ten, kto musí preukázať v konaní existenciu podmienok zodpovednosti za škodu vrátane existencie príčinnej súvislosti medzi protiprávnym konaním a škodou. Okresný súd neprečoňoval význam zverejňovania písomností na úradnej tabuli, nakoľko to bol iba demonštratívne uvedený príklad ako sa mohli navrhovatelia o predmetnej exekúcii dozvedieť. Zdôraznil, že z odôvodnenia rozsudku Okresného súdu Ružomberok č.k. 6C/143/2012-101 zo dňa 20. mája 2013 vyplýva, že navrhovatelia vedeli o tom, že v exekúcii nadobudol predmetný pozemok v celosti Ing. U. U., čo vyplýva aj z ich výpovedí, keď zhodne uviedli, že oni sa o tejto skutočnosti dozvedeli od povinného v exekučnom konaní, t.j. Q. E., a to ešte v priebehu exekučného konania. Aj keď navrhovatelia neboli účastníkom exekučného konania, mali vedomosť o prebiehajúcej exekúcii, mohli využiť právne prostriedky ochrany svojho vlastníckeho práva, ktoré im platný právny poriadok priznáva. Ak navrhovatelia sami uviedli, že o prebiehajúcej exekúcii vedeli, je irelevantné ich vyjadrenie ohľadom obiehanie súdnych exekútorov a uverejnenia dražobnej vyhlášky na úradnej tabuli mesta. Ďalej mal za to, že je irelevantné preukazovať, kedy sa navrhovatelia o exekúcii dozvedeli, nakoľko v citovanom rozsudku Okresného súdu Ružomberok bolo explicitne uvedené, že o exekúcii vedeli v čase, keď sa dali ešte využiť prostriedky ochrany ich vlastníckeho práva. Aj keď navrhovatelia o prebiehajúcej exekúcii vedeli, po jej právoplatnom skončení sa neobrátili na povinného z exekúcie o vydanie bezdôvodného obohatenia pred uplynutím premĺčacej doby, ani nepodnikli žiadne kroky na náhradu straty vlastníckeho práva. Ďalej uviedol, že príklep udelený navrhovateľovi na predmetnej dražbe schválil Okresný súd Ružomberok 11. 7. 2002. Od tohto okamihu

začína plynúť navrhovateľom lehota podľa § 22 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb., podľa ktorého sa právo na náhradu škody podľa tohto zákona premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Vzhľadom na uvedené mal za to, že uplatnený nárok na náhradu škody je premlčaný.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), preskúmal vec v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 212 ods. 1 O.s.p. a postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. rozsudok okresného súdu podľa ust. § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. súd rozhodnutie zruší, len ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Pod odňatím možnosti konať pred súdom treba pritom rozumieť taký vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odňala možnosť pred ním konať a uplatňovať procesné práva.

Odporca sa vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľov dovolal premlčania nimi uplatneného nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom. Ak by odvolací súd vzhľadom na uvedené svoje rozhodnutie „nečakane“ založil na iných právnych záveroch, než súd prvého stupňa, odňal by navrhovateľom právo namietať správnosť jeho právneho názoru na inštančne vyššom súde, čím by im odňal možnosť o ich nároku konať pred súdom v dvojstupňovom konaní. Podstata princípu dvojinštančnosti spočíva totiž v tom, že každá významná (predovšetkým právna) otázka v konkrétnej veci musí byť predmetom posúdenia tak súdu prvostupňového, ako i odvolacieho. Ak by odvolací súd dospel k odlišnému posúdeniu veci, nie je oprávnený vec meritórne rozhodnúť, ale rešpektujúc princíp dvojinštančnosti je povinný vydať kasačné rozhodnutie. Obdobne ak po doplnení alebo opakovaní dokazovania zistí odvolací súd skutočnosť, ktorá nebola posudzovaná súdom prvého stupňa alebo dospeje k iným skutkovým záverom, nemôže bezprostredne rozhodnúť (zmenou alebo potvrdením preskúmaného rozhodnutia), ale musí napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

V danom prípade by odvolací súd v porovnaní s rozsudkom súdu prvého stupňa založil svoj rozsudok na odlišnom právnom závere vychádzajúcom z dovolaného sa premlčania. So zreteľom na priebeh a výsledky konania na súde prvého stupňa, ako i obsah odvolania navrhovateľov však bolo legitímne ich očakávanie, že v odvolacom konaní budú prerokované len otázky, ktoré viedli k zamietnutiu ich návrhu súdom prvého stupňa. Tým, že by odvolací súd svoje rozhodnutie „nečakane“ založil na ich právnych záveroch, než súd prvého stupňa, bolo by navrhovateľom odňaté právo namietať správnosť (novozaujatého) právneho názoru na inštančne vyššom súde. Odvolací súd by vyvodil svoj (iný) právny záver zo skutočností, ktoré súd prvého stupňa vyslovene právne neposudzoval, a preto ich navrhovatelia v odvolacom konaní nemali dôvod namietať a zdôvodňovať prípadné nesprávne právne posúdenie veci súdom prvého stupňa. Navrhovatelia by sa k (iným) právnym záverom odvolacieho súdu nemali možnosť vyjadriť a predložiť prípadne aj také dôkazy, ktoré sa z hľadiska doterajších právnych záverov súdu prvého stupňa nejavili významnými, avšak z hľadiska právnych záverov odvolacieho súdu boli rozhodujúce. Ak by odvolací súd rozhodnutie prvostupňového súdu nezrušil, znemožnil by navrhovateľom realizáciu ich procesných práv, lebo by odoprel možnosť prieskumu správnosti tých zistení, ktoré neboli v konaní na súde prvého stupňa považované za právne významné.

V dôsledku uvedeného súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia a zrušil rozhodnutie okresného súdu bez prieskumu jeho správnosti a vec mu vrátil na ďalšie konanie, v ktorom sa bude zaoberať vznesenou námietkou premlčania zo strany odporcu, ako aj ďalšími námietkami vznesenými počas odvolacieho konania relevantnými pre rozhodnutie prvostupňového súdu vo veci samej.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e** je prípustné.